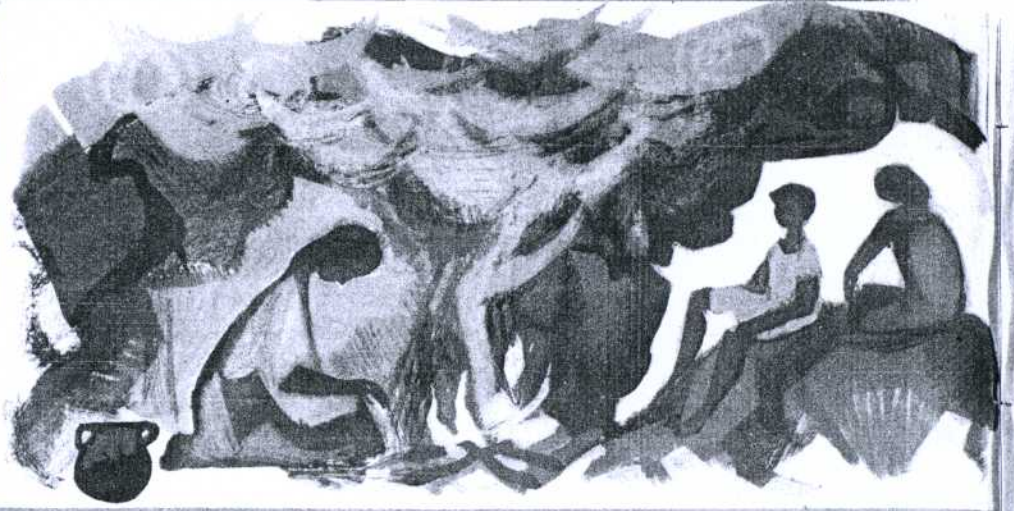

A DINS A CASA

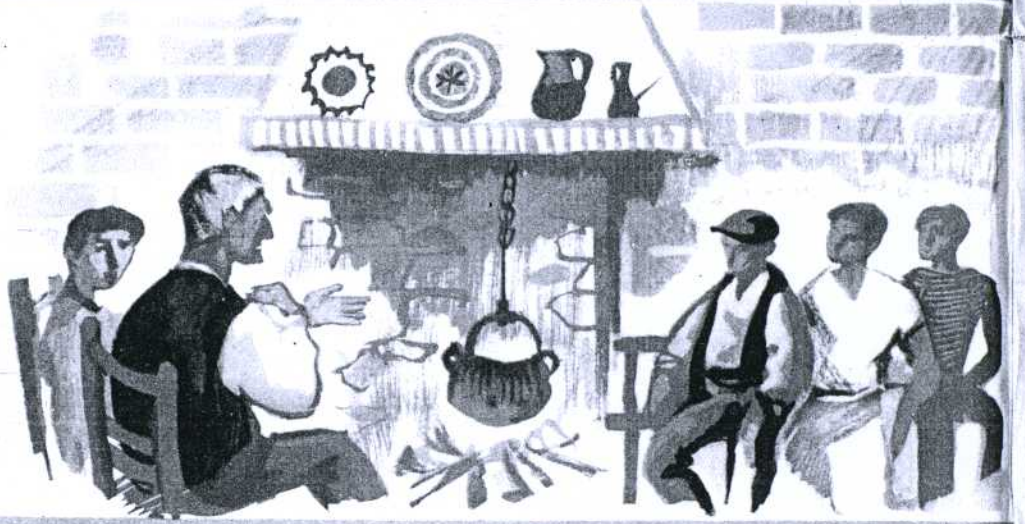
Avui fa més fred. Aquest noi i aquesta noia són dins de la casa, dins de la cova. La mare ha encès el foc; fa fum, però s'escalfen i podran coure el sopar. Quan torni el pare de caçar, soparan i es posaran a dormir guardats i abrigats. Hi ha fum, però...

PER MARTA MATA

Aquesta casa ja té xemeneia, per on el fum pot sortir fora sense molestar ningú. L'home comença a sentir-s'hi bé, a casa. Al vespre, sobretot l'hivern, que fa tant fred, tots seuen al voltant de la llar de foc. Mentre l'olla bull, l'avi explica un conte als néts. És un conte de la vora del foc, que ja havia sentit explicar al seu d'avi. Potser si no s'hagués inventat la xemeneia no s'haurien inventat els contes. Hauria estat una bona llàstima, no us sembla?

I la llar de foc, on el vespre es reuneix la família, ha passat a ser el símbol mateix de la casa.

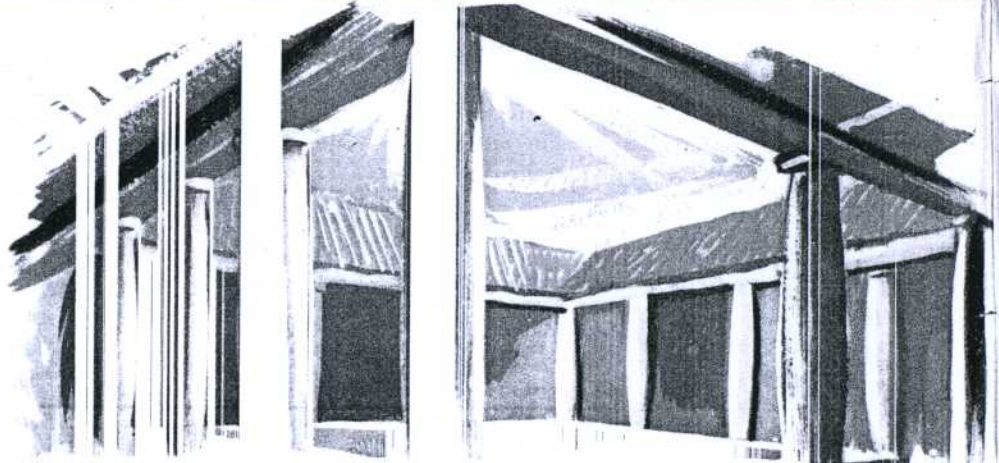
També era una llàstima que cada matí la mare hagués de sortir a buscar aigua. Sovint, la font o el pou s'esqueien lluny de la casa, i calia tragar «l'aigua amb galledes, un bon tros de camí. I precisament quan plovia, l'aigua queia sobre la casa; és clar, calia que llavors la teulada la llencés; però si en lloc de llençar-la la poguéssim aprofitar, l'aigua de la pluja?

Tal dit, tal fet. Van deixar un tros de casa sense teulada, com si diguéssim un celobert o un pati. Van decantar totes les teulades cap a dins del pati en lloc de decantar-les cap a fora i allí al mig van construir un dipòsit, una cisterna, on anava a parar tota l'aigua de la pluja. I ja tenim la mare contenta; perquè a més de tenir l'aigua ben a l'abast, l'aire i la claror també entraven més a dins de casa.

Però ben contenta del tot no, val a dir-ho. Perquè va començar a posar unes quantes plantes al pati, uns cactus, uns geranis, un roser, i va voler sortir-hi a cosir i a prendre la fresca. I és clar, el pati aviat va ser-li petit; calia un pati més gran, amb força terra per a les plantes, i lloc per a seure, i porxos ben ombrejats i... Bé, vaja! un pati com ara aquest que aquí veieu.

Els vells monestirs, les universitats i les catedrals, encara en tenen, de patis com aquests; s'anomenen claustres.

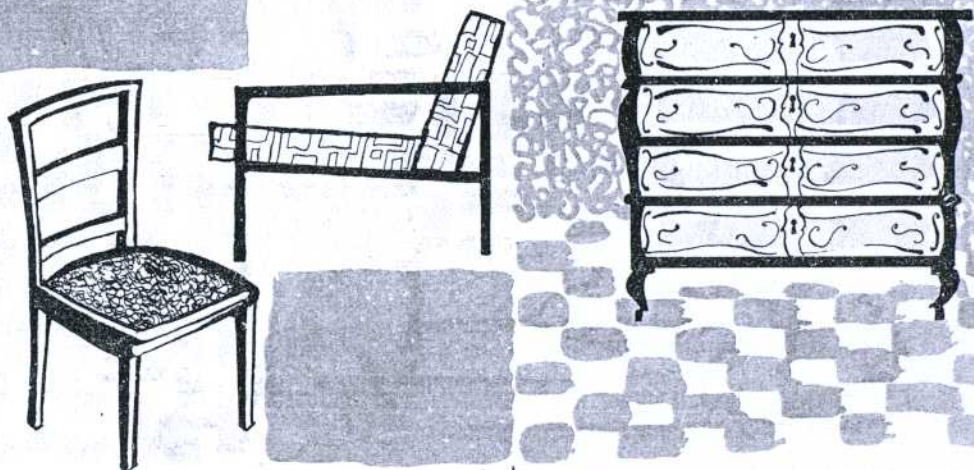

I després, en lloc de posar la casa al voltant del jardí, ja van posar el jardí al voltant de la casa. Aleshores ja van poder construir jardins ben grans, amb tota mena de plantes i arbres i tot. D'aquí van venir les cases que es construïen només per anar a passar-hi temporades de descans, sobretot quan feia bon temps. Per edificar aquestes cases, s'han triat de sempre els paratges naturals privilegiats a causa de la seva verdor, el seu clima o la seva vista. D'acord amb el nom que els antics romans donaven a aquestes cases, encara ara s'anomenen vil·les, o més modernament, torres i xalets.

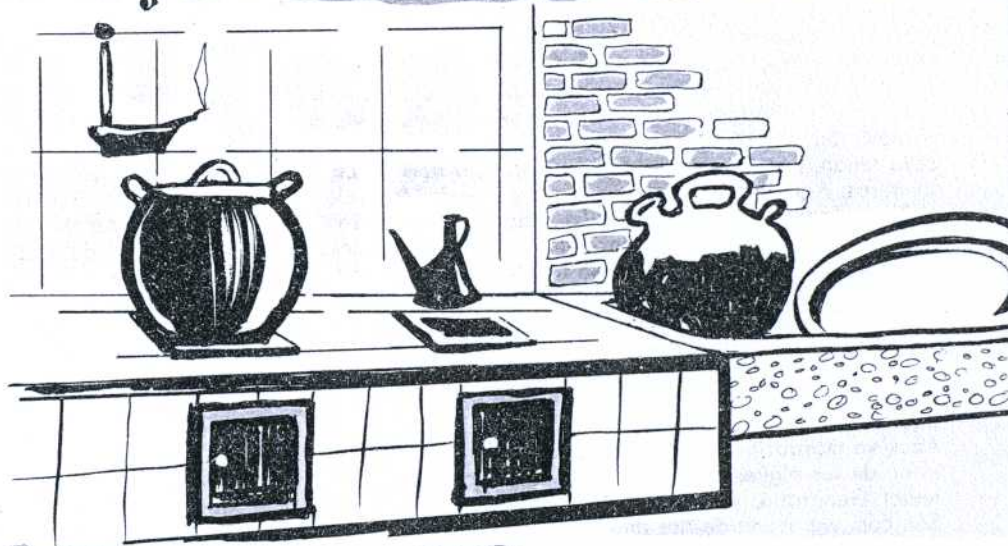
I per dins? No hi ha pas massa mobles, encara! Els més justos i prov. La taula, bancs, cadires, triclinis i alguna caixa per a guardar la roba a les cases més riques.

Sabeu quan va començar a haver-hi llits de bo de bo a les nostres cases? Doncs fins el segle XVII no n'hi va haver. I les calaixeres? Les calaixeres van començar a portar-les les núvies a finals del segle XVIII. I d'armaris no n'hi va haver fins el segle passat. Aquells mobles d'abans, però, eren molts sòlids i resistent, i eren utilitzats, de pares a fills, per moltes generacions seguides.

La cuina sí que era el pitjor de tot. Acostumaven a ser petites, fosques, negres, fumoses. Calia ventar el fogó, rentar el plats, anar a buscar l'aigua a fora. Per tota il·luminació molt sovint no hi havia res més que un miserable llum d'oli. Les petites cuïnes de les cases de pisos solien ser les més rònegues.

Ara, però, tot ha canviat molt i els homes, junts, han fet grans coses.

D'on ve l'aigua que raja de l'aixeta?

On va a parar la que s'escapa per l'aigüera?

Amb què funciona la cuina, que ja no cal ni llenya ni carbó, com en les cuïnes d'abans?

I l'hivern, com és que per més fred que faci a fora, a dintre s'està tan calent?

I de nit, com és que hi ha tanta claror, que gairebé sembla de dia?

I com, de casa estant, sense haver-me'n de moure, puc parlar amb un amic que és a casa seva?

I com puc veure i sentir coses que passen a milers de quilòmetres?

